

Sjaggeren (*Turdus pilaris* L.) konstateret som dansk ynglefugl.

Af C. A. BLUME.

(With a Summary in English: First Danish Breeding Record of the Fieldfare
(*Turdus pilaris* L.)).

Meddelelse nr. 12 fra Dansk Fugleforskning.

Den 19. juni 1960 ringede den unge, dygtige feltornitolog STEEN CHRISTENSEN til mig fra Nordsjælland, at han samme morgen havde fundet en rede af Sjagger (*Turdus pilaris*), og at fuglene befandt sig i nærheden, og om jeg ville tage derud for at bevidne rigtigheden af det interessante fund. Jeg tog omgående derud. Undervejs til redelokaliteten fortalte STEEN CHRISTENSEN, at fundet skete ved, at han så en Sjagger flyve op med noget i næbbet fra et næsten udtørret kær med dyndede bredder. Sjaggeren fløj lige op til reden, i hvis bund den lagde næbbets indhold, der var dynd; den klinede redeskålen ved at trykke sig ned i den og bevæge kroppen fra side til side omtrent, som når en fugl lægger sig i reden for at samle æggene under sig, før rugningen begyndes, blot var disse bevægelser væsentligt kraftigere. Da vi nåede frem til redelokaliteten, så vi begge Sjaggerne udmærket – den store drosselfugl med det lysgrå hoved og overgump og den rødbrune ryg; jævnlgt hørtes et *sjag-sjag-sjag*. Reden var anbragt i et gammelt egetræ, ca. 12 m oppe på en delvis udgået, tyk gren, netop hvor denne på et næsten vandret sted dannede en bred knude tæt besat med smågrene fulde af blade. Reden var, af en sjaggerrede at være, usædvanligt godt skjult, hvad der også kunne være påkrævet, eftersom redetræet stod yderst i en gruppe egetræer ikke langt fra befærdet vej. Den 22. juni tog vi atter ud til Sjaggerne, denne gang forsynet med et tov. STEEN CHRISTENSEN blev hejst op i træet for at se, hvad reden måtte indeholde. Grenen med reden kunne ikke bære, hvorfor observationen måtte foregå fra en anden gren, men herfra var det ikke muligt at se ned i reden på grund af det tætte løvværk, der omgav den. Fra jorden var reden heller ikke let at observere, dog kunne noget af den ses fra en bestemt vinkel; udvendigt var reden bygget af grove græsstrå. Sjaggerne opholdt sig i nærheden men sås ikke på

reden; de var ophidsede over vor nærværelse og skældte ud. Den 3. juli var jeg alene derude om morgenen; hunnen rugede fast i de tre kvarter, jeg opholdt mig på stedet; den stak hovedet ud af løvet og lod solen bage ned i svælget gennem det vidt åbentstående næb. En enkelt gang rejste fuglen sig op i reden og kunne da ses. Hannen sås og hørtes på nogen afstand. Den 9. juli var STEEN CHRISTENSEN og kontorchef TH. FRØLICH derude; fuglen rugede da også fast. Den var svær at opdage; kun dens hale røbede den. Lige efter ankomsten til redestedet kom magen flyvende op til reden for kort efter at forlade den igen. Den 16. juli var jeg hos Sjaggerne fra kl. 9–10. Intet var at se de første 10 minutter, men pludseligt fløj den ene Sjagger bort fra redens umiddelbare nærhed. Ved nærmere eftersyn og stadig stirren på reden kunne det ses, at noget rørte sig kraftigt i den. Den ene fugl kom nu flyvende med føde i næbbet og lod ivrigt sin stemme høre fra nabotræet. Jeg troede, den ville ned til reden med foderet, men den forblev i nabotræet ivrigt lokkende; efter nogen tids forløb fløj en noget ubehjælpelig unge op i nabotræet, hvor den efter stemmerne at dømme blev fodret. Den gamle fugl brugte samme stemme som ungen. Fuglene kunne ikke ses i det tætte løvværk. Fra en bestemt vinkel kunne nu ses en flyvefærdig unge sidde på redekanten, medens hovedet af en tredje unge stak op af reden. Med sikkerhed kunne således konstateres tre unger, men jeg havde indtryk af, at en fjerde fandtes i reden, hvilket jeg dog ikke kunne konstatere med bestemthed. Den 17. juli var STEEN CHRISTENSEN ved redestedet og så hunnen ligge højt hævet på reden, løftet op af de store unger. Et par gange stak en unge hovedet frem. Senere sås den ene Sjagger sidde på redekanten og fodre ungerne, medens den anden sad i nabotræet og lod sit *sjag-sjag* høre. Den 23. juli var L. HALLING SØRENSEN og jeg på redestedet. Reden var tilsyneladende tom. Efter kort tids forløb kom den ene Sjagger flyvende med føde i næbbet; den satte sig nær redetræet i en enligtstående tjørn, hvori der sad en unge, som fik foderet. Vi kunne komme på få meters afstand af ungen, der endnu havde nogle dun på hovedet. Den fløj op i et af de høje egetræer, da den skulle fotograferes. Den anden gamle fugl sad på en nøgen gren i toppen af ét af egetræerne og gjorde toilette efter et bad i kæret. Lidt efter kom den

første fugl tilbage med føde i næbbet; denne gang blev tilsyneladende en anden unge, der sad skjult højt oppe i en trækrone, fodret.

Da det var ret sent på året, at yngleforekomsten blev konstateret, kan det ikke udelukkes, at fuglene allerede har haft et kuld tidligere på året. I de sydligste landsdele af Sverige, i hvilke Sjaggeren yngler, har den sædvanligvis to kuld, det første i april og da, efter hvad svenske ornitologer meddeler mig, fortrinsvis i nåletræer, medens det andet kuld fortrinsvis skulle lægges i løvtræer; i øvrigt er Sjaggeren ikke kræsen med hensyn til valg af redeplads. Det bør tilføjes, at Sjaggeren sædvanligvis er koloniruger.

ARTHUR CHRISTIANSEN mener, at Sjaggeren tidligere har ynglet i jyske plantager, men STEEN CHRISTENSEN har æren af at have ført beviset for dens første yngleforekomst her i landet.

SUMMARY IN ENGLISH

First Danish Breeding Record of the Fieldfare (*Turdus pilaris* L.).

On 19th June 1960 a nest of Fieldfare (*Turdus pilaris*) was found in North Zealand. This is the first Danish breeding record. A young ornithologist, STEEN CHRISTENSEN, saw a Fieldfare fly up from a pond with mud in the bill, and head directly for the nest; the bird built the nest by placing itself in the nest bowl, smearing the mud with its body. The nest was placed about 12 m up in an old oak tree on a thick horizontal branch; the nest was unusually well hidden. The nest tree was standing on the fringe of a clump of oak trees. On 22nd June egg-laying had presumably started; the birds were scolding in the vicinity of the nest tree. On 3rd July and 9th July the bird was sitting hard on the nest. On 16th July one of the old birds came with food, it settled in a neighbouring tree and tempted a fully fledged young with food to fly up to it; another young was sitting on the edge of the nest, and there was at any rate one more young in the nest bowl. On 17th July the female was sitting high on the nest covering some of the big nestlings. On 23rd July the nest apparently was empty; one young was fed in a thorn bush close by, while another young was fed high up in a tree crown.

Since the southern populations of Fieldfare in Sweden usually have two clutches, it cannot be excluded that the above-mentioned pair also had a clutch in April. The possibility exists that the Fieldfare previously has bred in the afforestations in West Jutland, but there is no proof.